

Ik heb een idee.....en nu?

Met elkaar & voor mekaar | Ruimte voor inwonersinitiatieven in Lingewaard

www.lingewaard.nl

Ik heb een idee.....en nu?

Inwoners hebben vaak goede ideeën. De gemeente wil graag inspelen op de kracht van de samenleving. Hoe? Dat is vastgelegd in het beleidsplan 'Ruimte voor inwonersinitiatieven: Met elkaar & voor mekaar'. De visie van de gemeente op het geven van ruimte aan inwonersinitiatieven luidt:

Inwoners in Lingewaard hebben vaak goede ideeën. We stimuleren en faciliteren dit vanuit onze veranderende rol. Daarbij draait het nadrukkelijk om de leefwereld van de inwoner. Als de gemeente bij een initiatief nodig is, werken we samen. In de rol van actieve partner of in een ondersteunende of faciliterende rol. We kennen en nemen altijd onze verantwoordelijkheid als het gaat om veiligheid en rechtsongelijkheid. Als prettige en betrouwbare partner hebben we een open houding. We werken samen, tonen lef en geven invloed aan inwoners. We laten los waar dat kan. Dat alles onder het motto: met elkaar & voor mekaar!

In deze waaier kunt u lezen wat er komt kijken bij een inwonersinitiatief. Het geeft de beleidsuitgangspunten weer met een vertaling ervan naar de praktijk. De uitgangspunten zijn niet persé gekoppeld aan de fase, waarin ze zijn weergegeven. Een uitgebreide weergave van de beleidsuitgangspunten staan in het magazine 'Met elkaar & voor mekaar'.

'Een initiatief blijft altijd van de initiatiefnemer, tenzij anders afgesproken en overeengekomen. De gemeente kan participeren'

Heb ik de gemeente nodig?

Een voorbeeld*: Joke de Vries en haar vriendin willen samen creatieve middagen organiseren op haar boerderij. Tijdens de middagen willen de dames met leeftijdgenoten (senioren), creatief aan de slag. Dit alles onder het genot van een drankje en een gezellig praatje. *Voor het uitvoeren van dit initiatief is het niet nodig contact op te nemen met de gemeente. Het initiatief wordt uitgevoerd op particulier terrein. Er worden geen fysieke aanpassingen gedaan in of aan het openbaar gebied. Het initiatief heeft geen belastende invloed op de omgeving; denk hierbij bijvoorbeeld aan geluidsoverlast of een verkeersaantrekkende werking.*

Een ander voorbeeld: Teun Jaspers heeft een leuk idee. Hij wil in zijn wijk een fietscrossbaan aanleggen op een tijdelijk braakliggend terrein van de gemeente. Zijn buurtgenoten zijn ook enthousiast. *Voor het uitvoeren van dit initiatief is het wel nodig om contact op te nemen met één van de gebiedscoördinatoren van de gemeente Lingewaard. Het initiatief heeft effect op het openbaar gebied. Er wordt een crossbaan gerealiseerd, en het initiatief heeft invloed op de leefbaarheid van de omgeving. Zo zullen er meer jongeren naar het gebied komen. Dit kan leiden tot geluidsoverlast.*

**Er zijn tal van voorbeelden van inwonersinitiatieven te noemen; denk aan het plaatsen van een picknickbank, het samen opknappen van groen in de straat of het opstellen van een leefbaarheidsplan voor de hele wijk/het dorp.*

'Communicatie is cruciaal!'

Heb ik de gemeente nodig?

De gemeente is verantwoordelijk voor gelijkwaardige behandeling van alle inwoners. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor de openbare ruimte. Heeft het idee of initiatief hiermee te maken? Neem dan altijd contact op met de gebiedscoördinator via www.lingewaard.nl. De (wijk)platforms hebben de nodige ervaring en kunnen ook meedenken.

De gemeente hanteert **zes uitgangspunten** bij het geven van ruimte aan inwonersinitiatieven:

1. Flexibel, tenzij...
2. Draagvlak
3. Mogelijkheden en kansen
4. Omgevingsbewust
5. Georganiseerde groepen en instellingen bewegen mee
6. Overheidsparticipatietrap is de basis

'Haal het beste uit elkaar!'

Van idee naar plan

Vervolg voorbeeld crossbaan: Teun en de gebiedscoördinator gaan in gesprek over het idee. De gebiedscoördinator stelt vragen en denkt mee. Ook wijst hij de initiatiefnemer op het wijkplatform en hun mogelijke toegevoegde waarde in het proces. Teun informeert de gemeente zo goed en volledig mogelijk over zijn idee. De gebiedscoördinator overlegt met collega's om de kans van slagen van het initiatief zo groot mogelijk te maken. Indien nodig zitten alle betrokkenen samen aan tafel.

Aandachtspunten in deze fase:

- **Rechts(on)gelijkheid:** de gemeente is verantwoordelijk voor de gelijkwaardige behandeling van inwoners. Ook bewaakt zij de rechten van inwoners. Ze bekijkt het idee dan ook vanuit dit oogpunt;
- **Veiligheid:** een van de belangrijkste taken van de gemeente is de zorg voor de openbare orde en veiligheid. Een initiatief mag geen risico's opleveren voor de veiligheid van inwoners of omgeving;
- **Draagvlak:** de omgeving moet het idee steunen. Dit betekent niet dat iedereen het met het idee eens moet zijn. De gemeente toetst dan ook het draagvlak. Dit kan voor ieder initiatief anders zijn en is maatwerk.

Van idee naar plan

De praktijk

De gemeente denkt mee en stelt vragen over het idee. Waarom? De gemeente heeft een aantal wettelijke taken en is verantwoordelijk voor de veiligheid en rechts(on)gelijkheid. Ook wil de gemeente weten of de omgeving achter het idee staat. De gemeente vindt het belangrijk dat er voldoende draagvlak is.

Uitgangspunten:

1. **Flexibel, tenzij...** Onze inwoners ontplooiën initiatieven. Wij stellen ons flexibel op bij initiatieven. Het gemeentelijk beleid is niet perse leidend. We zoeken de 'rek' in de regels op en passen deze soepeler toe als dat nodig en mogelijk is. Wel neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid bij veiligheid in de openbare ruimte en rechts(on)gelijkheid. Ook stellen we grenzen bij het uitvoeren en handhaven van wettelijke taken. We kunnen dan ook niet zomaar 'ja' zeggen tegen ieder idee/initiatief.
2. **Draagvlak:** Bij het ontplooiën van initiatieven denken we in mogelijkheden. We willen initiatieven niet onnodig frustreren door onze 'procedures en regels'. We blijven eindverantwoordelijk voor de openbare ruimte. We toetsen het plan dan ook op draagvlak.
3. Mogelijkheden en kansen
4. Omgevingsbewust
5. Georganiseerde groepen en instellingen bewegen mee
6. Overheidsparticipatietrap is de basis

'Het gaat pas goed als je het samen doet!'

Van plan naar uitvoering

Vervolg voorbeeld crossbaan: Teun werkt zijn idee uit in een plan en denkt na over de financiering. Om het plan uit te kunnen voeren, moeten Teun en de gemeente een aantal zaken uitzoeken en verder uitwerken.

Aandachtspunten in deze fase:

- **Financiering:** de initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de financiering van het initiatief. De gemeente kan hierbij ondersteunen en faciliteren. Zij kan meedenken over mogelijke subsidies en financiering via fondsen, andere overheden, EU etc;
- **Uitvoering:** de initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de uitvoering van het idee. Het is belangrijk om in deze fase te bedenken wie en wat er nodig is om het idee uit te kunnen voeren;
- **Vakspecialisten betrekken:** de gebiedscoördinator bespreekt het idee met de vakspecialisten van de gemeente. Wanneer het nodig en effectief is, zitten initiatiefnemer, gebiedscoördinator en vakspecialisten samen om tafel;
- **Haalbaarheid:** wanneer de initiatiefnemer en de gemeente samen tot de conclusie komen dat het plan niet haalbaar is, volgt in deze fase een 'onderbouwde nee'.

PLANVORMING

'Verplaatsen in elkaars rol'

Van plan naar uitvoering

PLANVORMING

De praktijk

De gebiedscoördinator denkt na met collega's wat er nodig is om het plan uit te kunnen voeren en geeft hierover advies. Er kunnen bijvoorbeeld vergunningen nodig zijn. Ook kan de gebiedscoördinator informatie geven over subsidiemogelijkheden. Waar nodig zijn alle partijen samen in gesprek. Wanneer in deze fase geconcludeerd wordt dat het plan niet haalbaar is, volgt er een 'onderbouwde nee'.

Uitgangspunten:

1. Flexibel, tenzij...
2. Draagvlak
3. **Mogelijkheden en kansen**
We denken in mogelijkheden en kansen. We springen bij als dat noodzakelijk is. Waar nodig trekken we de kar en voeren we de regie. Maar vaker ondersteunen we met bijvoorbeeld kennis, netwerken of informatie.
4. **Omgevingsbewust**
We zijn omgevingsbewust en spelen een actieve rol in het samenbrengen van initiatieven en initiatiefnemers. We wijzen hen op de (wijk) platforms en voorzieningen. Zo kunnen initiatiefnemers elkaar vinden en versterken met kennis en ervaring. De initiatiefnemer bepaalt zelf of ze de voorzieningen gebruikt.
5. Georganiseerde groepen en instellingen bewegen mee
6. Overheidsparticipatietrap is de basis

'De gebiedscoördinator speelt een cruciale rol in het proces'

Ik voer mijn idee uit

Vervolg voorbeeld crossbaan: Via crowdfunding en een subsidieregeling van de gemeente heeft Teun het geld bij elkaar gekregen om de fietscrossbaan te kunnen aanleggen. Samen met een aantal vrienden en de buurt wordt de crossbaan gerealiseerd en feestelijk in gebruik genomen.

Aandachtspunten in deze fase:

- **Afspraken vastleggen:** Initiatiefnemer en gemeente stemmen zaken af voor de toekomst (beheer en onderhoud). Zij leggen dit schriftelijk vast om onduidelijkheid te voorkomen.

UITVOERING, AFRONDING
EN AFSPRAKEN

'Afspraak is afspraak!'

Ik voer mijn idee uit.

UITVOERING, AFRONDING
EN AFSPRAKEN

De praktijk

De gebiedscoördinator ziet erop toe dat gemaakte afspraken, zoals over het beheer en onderhoud, binnen de gemeente bekend en vastgelegd zijn. Ook in de uitvoeringsfase volgt de gebiedscoördinator het proces.

Uitgangspunten:

1. Flexibel, tenzij...
2. Draagvlak
3. Mogelijkheden en kansen
4. Omgevingsbewust
5. **Georganiseerde groepen en instellingen bewegen mee**

Als gemeente willen we ruimte geven en meebewegen waar mogelijk. Dat verwachten we ook van onze instellingen en verenigingen. Ook zij moeten de leefwereld centraal zetten. Het is aan de initiatiefnemer om instellingen en verenigingen al dan niet te betrekken bij de ontwikkelingen.

6. **Overheidsparticipatietrap is de basis**

De overheidsparticipatietrap met vijf treden vormt de basis om onze rol in te vullen. Deze rol hangt af van de omstandigheden en kan per situatie verschillen. Wel staan verbinden en communiceren altijd centraal.

Reguleren	Bovenaan de trap staat het zwaarste instrument, namelijk regulering door wet- en regelgeving. Bij vraagstukken van orde en veiligheid staat de overheid altijd in een verticale verhouding tot haar burgers.
Regisseren	Wanneer de overheid kiest voor regisseren, betekent dat ook andere partijen een rol hebben maar dat de overheid er belang aan hecht wel de regie te hebben.
Stimuleren	De overheid heeft wel de wens voor bepaald beleid of een interventie, maar de realisatie daarvan laat ze over aan anderen. Ze zoekt slechts naar mogelijkheden om die anderen in beweging te krijgen.
Faciliteren	De overheid kiest een faciliterende rol als het initiatief van elders komt en zij er belang in ziet om dat mogelijk te maken.
Loslaten	Wanneer de overheid een taak helemaal loslaat, heeft ze inhoudelijk noch in het proces enige bemoeienis.

'Je kunt pas loslaten als er vertrouwen is'